

INHOUDSOPGAVE

WOORD VOORAF	a
LIJST VAN AFKORTINGEN VAN WETGEVING	g
DEEL I – HISTORISCHE EVOLUTIE	1
HOOFDSTUK 1 – COALITIEVERBOD	3
AFDELING 1 – GEEN VERENIGINGSVRIJHEID ONDER HET FRANSE EN HET NEDERLANDSE BEWIND	3
AFDELING 2 – FORMELE VERENIGINGSVRIJHEID IN DE BELGISCHE GRONDWET	4
HOOFDSTUK 2 – BEPERKTE ERKENNING VAN DE VAKBONDSVRIJHEID	5
AFDELING 1 – FEITELIJK COALITIEVERBOD	5
AFDELING 2 – LANGE WEG (1880-1920)	5
AFDELING 3 – WET VAN 24 MEI 1921	7
§ 1. Genese	7
§ 2. Inhoudelijk	8
HOOFDSTUK 3 – NAAR GEORGANISEERD SOCIAAL OVERLEG IN DE PUBLIEKE SECTOR	9
AFDELING 1 – PRELUDIA	9
AFDELING 2 – EERSTE, NOG EMBRYONAAL VAKBONDSSTATUUT	10
§ 1. Achtergrond	10
§ 2. Principes	11
§ 3. Verdere concretisering bij KB van 14 december 1937	12
§ 4. Verkiezingen	14
§ 5. Besluit	15
AFDELING 3 – VOORLOPIGE REGELING VAN 1946	15
§ 1. Oprichting van een Syndicale Commissie van Advies op het centrale niveau	15
§ 2. Lokaal bestuursniveau	17
AFDELING 4 – EINDE VAN DE VOORLOPIGE REGELING ANNO 1949	18
§ 1. Voortbouwend op het vakbondsstatuut van 1937	18
A. Algemeen	18
B. Status quo van het toepassingsgebied	19
C. Erkenning en toelating	19
D. Regeling van de status van vakbondsafgevaardigde	20
E. Personeelsraden naast syndicale raden van advies	20
F. Verkiezingen	21
§ 2. Waslijst aan aanpassingen	22
§ 3. Besluit	24
AFDELING 5 – NAAR EEN VOLGEND VAKBONDSSTATUUT IN 1955	24
§ 1. Aanvullingen, verbeteringen en verfijningen	24
§ 2. Verruiming van het toepassingsgebied	24
§ 3. Raden en hun bevoegdheid	25
§ 4. Overige wijzigingen	26
A. Erkenning van de vakorganisatie(s)	26
B. Verdere versteviging van de inspraak	27

C.	Afschaffing van de detachering van vakbondsafgevaardigden	28
§ 5.	Besluit	29
	AFDELING 6 – ONTWIKKELINGEN IN DE AANLOOP NAAR HET VAKBONDSSTATUUT VAN 1974	29
§ 1.	Reglementaire wijzigingen	29
A.	Afschaffing van de verkiezingen	29
B.	Organisatie van de nationale veiligheid en van de landsverdediging	29
C.	Bijsturing van het toepassingsgebied	30
§ 2.	Kritiek op het vakbondsstatuut van 1955	30
	AFDELING 7 – KRONKELPAD NAAR DE WET VAN 19 DECEMBER 1974	33
§ 1.	Krijtlijnen	33
§ 2.	Driemaal is scheepsrecht	34
A.	Wetsontwerp-Pêtre – regering-Eyskens-Cools	34
B.	Wetsontwerp nr. 424 – regering-Leburton-Tindemans-De Clercq	36
C.	Wetsontwerp nr. 140 – regering-Tindemans I	37
	DEEL II – JURIDISCHE BASIS	39
	HOOFDSTUK 1 – SITUERING	41
	HOOFDSTUK 2 – NATIONAAL RECHT	43
	AFDELING 1 – WET	43
	AFDELING 2 – BEVOEGDHEID VAN DE FEDERALE WETGEVER	43
§ 1.	Uitgangspunt	43
§ 2.	Uitzonderingen	44
A.	Ratio	44
B.	Commissariat général aux Relations internationales	44
C.	Radio-Télévision belge de la Communauté Française	45
	AFDELING 3 – KADERWET VAN 19 DECEMBER 1974	48
	AFDELING 4 – UITVOERINGSBESLUITEN	49
	HOOFDSTUK 3 – INTERNATIONAAL RECHT	53
	AFDELING 1 – ALGEMEEN	53
	AFDELING 2 – VERDRAGSTEKSTEN	53
§ 1.	Internationale Arbeidsorganisatie	53
§ 2.	Verenigde Naties	56
§ 3.	Raad van Europa	57
§ 4.	Europese Unie	59
	AFDELING 3 – MOGELIJKHEID OM ZICH TE BEROEPEN OP DE VERDRAGSBEPALINGEN	59
§ 1.	Directe werking?	59
§ 2.	Controle op de naleving van de verdragsbepalingen	60
A.	Principe	60
B.	Internationale Arbeidsorganisatie	60
C.	Verenigde Naties	60
D.	Raad van Europa	62
1.	Europees Hof voor de Rechten van de Mens	62
2.	Europees Comité voor Sociale Rechten	62

DEEL III – TOEPASSINGSGBIED	65
HOOFDSTUK 1 – GELDING VAN HET ALGEMENE VAKBONDSSTATUUT	67
AFDELING 1 – POTENTIEEL VERSUS EFFECTIEF TOEPASSINGSGBIED	67
AFDELING 2 – OVERHEIDSWERKGEVERS	68
§ 1. Opsomming	68
§ 2. Openbare instellingen	73
A. Lijst	73
B. Opvangregeling	73
1. Principes	73
2. Tegenstrijdigheid met de Wet Vakbondsstatuut?	75
C. Enkele specifieke openbare instellingen	76
1. Radio-Télévision belge de la Communauté Française	76
2. Paleis voor Schone Kunsten	76
3. Belgische Technische Coöperatie	78
AFDELING 3 – OVERHEIDSPERSONEEL	79
§ 1. Zonder onderscheid naargelang de aanwervingswijze	79
§ 2. Statutaire versus contractuele tewerkstelling	80
A. Cijfers	80
B. Enkele reflecties	86
HOOFDSTUK 2 – UITSLUITING UIT HET ALGEMENE VAKBONDSSTATUUT	89
AFDELING 1 – WET VAN 19 DECEMBER 1974	89
§ 1. Opsomming	89
§ 2. Evolutie	91
AFDELING 2 – KB VAN 28 SEPTEMBER 1984	93
HOOFDSTUK 3 – VERZELFSTANDIGDE ENTITEITEN	97
AFDELING 1 – ALGEMEEN	97
AFDELING 2 – VERZELFSTANDIGDE ENTITEITEN BIJ DE VLAAMSE OVERHEID	98
§ 1. Diverse vormen van verzelfstandiging	98
§ 2. Enkele specifieke Vlaamse openbare instellingen	99
§ 3. Privaatrechtelijke EVA's	100
§ 4. Overzicht	100
AFDELING 3 – VERZELFSTANDIGDE ENTITEITEN OP HET LOKALE NIVEAU	102
§ 1. Vlaamse lokale overheden	102
A. Gemeentelijke verzelfstandiging	102
1. Interne verzelfstandiging	102
2. Externe verzelfstandiging	102
3. Samenwerkingsverbanden	104
B. Provinciale verzelfstandiging	105
C. Verzelfstandiging bij de openbare centra voor maatschappelijk welzijn	106
D. Overzicht	107
§ 2. Brusselse lokale overheden	109
A. Gemeentelijke verzelfstandiging	109
B. Verzelfstandiging bij de openbare centra voor maatschappelijk welzijn	110
C. Overzicht	110
§ 3. Lokale overheden in het Waalse Gewest	112

A.	Gemeentelijke verzelfstandiging	112
B.	Provinciale verzelfstandiging	113
C.	Verszelfstandiging bij de openbare centra voor maatschappelijk welzijn	113
D.	Overzicht	114
DEEL IV – ONDERHANDELING EN OVERLEG		117
HOOFDSTUK 1 – BASISPRINCIPES		119
HOOFDSTUK 2 – ONDERHANDELINGS- EN OVERLEGCOMITÉS		123
AFDELING 1 – ONDERHANDELINGSCOMITÉS		123
§ 1.	Complexiteit	123
§ 2.	Op het niveau van de besturen en de instellingen	123
A.	Sectorcomités	123
1.	Functionele indeling?	123
2.	<i>Quid</i> bij bestuursniveauoverschrijdende samenwerkingsvormen?	126
B.	Bijzondere comités	127
C.	Afzonderlijke bijzondere comités	128
D.	Bevoegdheid	128
§ 3.	Algemene comités	128
A.	Situering	128
B.	Comité voor de federale, de gemeenschaps- en de gewestelijke overheidsdiensten	129
C.	Comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten	130
1.	Overkoepelende functie?	130
2.	Twee afdelingen	132
3.	Onderafdelingen van de eerste afdeling	133
4.	Onderafdelingen van de tweede afdeling	136
D.	Gemeenschappelijk Comité voor alle overheidsdiensten	136
1.	Situering	136
2.	Hoogste onderhandelingscomité	137
3.	Bijzondere bevoegdheden	137
4.	Subcomité	140
5.	Secretariaat	141
§ 4.	Verzamelwetten	142
§ 5.	Schematisch overzicht	143
AFDELING 2 – OVERLEGCOMITÉS		143
§ 1.	Algemeen	143
§ 2.	Hoge overlegcomités	145
§ 3.	Basis- en tussenoverlegcomités	147
A.	Al dan niet verplichte oprichting van overlegcomités op een lager echelon	147
B.	Basisoverlegcomités	147
1.	Principes	147
2.	Federale overheidsdiensten	149
3.	Overheidsdiensten op het niveau van de gemeenschappen en de gewesten	152
4.	Provinciale en plaatselijke overheidsdiensten	155
C.	Tussenoverlegcomités	156
§ 4.	Speciale overlegcomités	158
A.	Oprichting	158

B.	Bevoegdheden	159
C.	Kritische bedenkingen	161
§ 5.	Overlegstructuren bij de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest	162
AFDELING 3 – INTERFERENTIE MET DE WELZIJNSWET WERKNEMERS		164
§ 1.	Comité voor preventie en bescherming op het werk	164
§ 2.	Dienst voor preventie en bescherming op het werk	166
§ 3.	Moeilijkheden	168
A.	Algemeen	168
B.	Noties “werkgever” en “hiërarchische lijn”	168
C.	Advies versus akkoord	171
D.	<i>Quid</i> in geval van tegenstrijdigheid?	172
E.	Vertegenwoordiging in de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk	173
HOOFDSTUK 3 – SAMENSTELLING		175
AFDELING 1 – ALGEMEEN		175
§ 1.	Principes	175
§ 2.	Bijzonderheden bij het uitoefenen van de bevoegdheden van het comité PBW	176
AFDELING 2 – OVERHEIDSAFVAARDIGING		177
§ 1.	In de onderhandelingscomités	177
A.	Politiek verantwoordelijken	177
B.	Voorzitter en ondervoorzitter	178
1.	Bevoegdheid van de uitvoerende macht	178
2.	Belang van het ondervoorzitterschap?	179
3.	Algemene onderhandelingscomités	180
4.	Sectorcomités	181
5.	Bijzondere comités	183
6.	Afzonderlijke bijzondere comités	184
C.	Behoorlijk gemachtigde afgevaardigden	184
D.	Technici	185
E.	Leden van rechtswege	185
1.	Comité A	185
2.	Comité B	186
3.	Comité C	187
4.	Sectorcomités	189
5.	(Afzonderlijke) bijzondere comités	189
F.	Vertegenwoordigers van het gemeenschaps- en gewestniveau	189
G.	Vaststelling van het standpunt van de overheidsdelegatie	190
H.	Interferentie met de administratieve controle en de begrotingscontrole	191
I.	Maximum	192
J.	Kritiek	192
1.	Probleemstelling	192
2.	Samenwerkingsovereenkomst op Vlaams niveau	193
3.	Praktijk in de andere gewesten	194
4.	Representativiteit werkgeversorganisaties?	195
§ 2.	In de overlegcomités	196
A.	Hybride samenstelling?	196
B.	Voorzitter	196
C.	Andere leden	197

D.	Technici	199
E.	Geen maximum	199
AFDELING 3 – AFVAARDIGING VAN DE REPRESENTatieve VAKORGANISATIES		199
§ 1.	Algemeen	199
A.	Regel(s)	199
B.	Uitzonderingen	200
C.	Technici	201
§ 2.	Representativiteit	202
A.	Belang	202
1.	Rechtstreeks	202
2.	Onrechtstreeks	203
a.	Algemeen	203
b.	Voorbeelden	203
B.	In de algemene comités	206
C.	In de sectorcomités	208
D.	In de (afzonderlijke) bijzondere comités	212
E.	In de overlegcomités	214
F.	Controle op de representativiteit	214
1.	Controlecommissie voor de representativiteit	214
2.	Controle van de representativiteitsvoorwaarden	215
3.	Controle van de representativiteitscriteria	217
4.	Periodiciteit	218
5.	Bewijs van de representativiteitscriteria	219
G.	Incoherenties	223
H.	Legitimiteit van de representativiteitscriteria	224
I.	Sociale verkiezingen?	227
1.	Algemeen vakbondsstatuut	227
2.	Belgische Spoorwegen	228
3.	RTBF	229
4.	Wetgevende macht	229
5.	Onderwijs	229
§ 3.	Erkenning	229
HOOFDSTUK 4 – BEVOEGDHEDEN		233
AFDELING 1 – UITZONDERINGEN OP DE ONDERHANDELINGS- EN OVERLEGVERPLICHTING		233
AFDELING 2 – VOORWERP VAN ONDERHANDELING OF OVERLEG		235
§ 1.	Vorm	235
§ 2.	Rondzendbrieven	238
§ 3.	Wetgevende akten	239
A.	Ontwerpen	239
1.	Principe	239
2.	Stadium	240
3.	Amendementen	242
B.	Voorstellen	243
§ 4.	Algemene regelingen	244
AFDELING 3 – INTERSECTORALE SOCIALE PROGRAMMATIE		246
AFDELING 4 – ANALOGIE TOEPASSING VAN COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMSTEN?		247
§ 1.	Probleemstelling	247

§ 2. Gedragsregel	275
§ 3. Motivering van het ontslag als schoolvoorbeeld	275
§ 4. Kritiek	277
AFDELING 5 – MINIMALE RECHTEN	278
§ 1. Algemeen	278
§ 2. Twee groepen minimale rechten	278
§ 3. Procedure	282
A. Bevoegdheid	282
B. Beroepsprocedure	283
C. Bespreking in een hoger comité	284
§ 4. Enkele overwegingen	284
A. Minimale rechten van de tweede groep	284
B. Minimale rechten van de eerste groep	285
AFDELING 6 – AFWIJING OP DE BEVOEGDHEDEN	286
AFDELING 7 – AANVULLENDE BEVOEGDHEID	287
AFDELING 8 – ONDERHANDELINGSAANGELEGENHEDEN	287
§ 1. Principes	287
§ 2. Grondregelingen	288
A. Afzonderlijk uitvoeringsbesluit	288
B. Opsomming	289
1. Administratief statuut	289
2. Bezoldigingsregeling	290
3. Pensioenregeling	291
4. Betrekkingen met de vakorganisaties	292
5. Organisatie van de sociale diensten	292
C. Sociale bescherming?	292
D. Restrictieve interpretatie	292
§ 3. Maatregelen voor de latere vaststelling van de personeelsformatie	293
§ 4. Arbeidsduur en organisatie van het werk	293
A. Algemeen	293
B. Rechtspraak van de Raad van State	294
1. Rechtspraak in verband met de voormalige syndicale raden van advies	294
2. Organisatie van de diensten	295
3. Institutionele bedrijvigheid of werking	296
C. Koppeling tussen organisatie van het werk en arbeidsduur?	298
AFDELING 9 – OVERLEGAANGELEGENHEDEN	300
§ 1. Verplicht overleg	300
§ 2. Facultatief overleg	302
§ 3. Bevoegdheden CPBW	303
AFDELING 10 – ONDERSCHIED TUSSEN ONDERHANDELINGS- EN OVERLEGAANGELEGENHEDEN	303
AFDELING 11 – ONDERHANDELINGS- EN OVERLEGVRIJHEID?	305
AFDELING 12 – CONTRACTANTEN	305
AFDELING 13 – ARBEIDSREGLEMENTERING VOOR DE PARTICULIERE SECTOR	307
§ 1. Principe	307
§ 2. Arbeidsreglementenwet	308
A. Juridische basis	308
B. Bijzonderheden	308
C. Procedure in geval van onenigheid	309

D.	Overheidsdiensten waarop de Wet Vakbondsstatuut niet van toepassing is	312
§ 3.	Feestdagenwet	313
§ 4.	Arbeidswet	313
	AFDELING 14 – OVERDRACHT VAN PERSONEEL IN UITVOERING VAN DE STAATSHERVORMING	315
	AFDELING 15 – WET GEBRUIK TALEN IN BESTUURSAZAKEN	316
	AFDELING 16 – BEVOEGDHEDEN BUITEN OF NAAST HET VAKBONDSSTATUUT	317
§ 1.	Algemeen	317
§ 2.	Voorbeelden	317
§ 3.	Aanvullende pensioenen	322
A.	Bevoegd onderhandelingscomité	322
B.	Procedure	324
	HOOFDSTUK 5 – WERKING	325
	AFDELING 1 – INITIATIEFRECHT	325
	AFDELING 2 – GEMEENSCHAPPELIJKE VERGADERINGEN	326
	AFDELING 3 – VERLOOP VAN DE PROCEDURE	326
§ 1.	Dagorde en oproeping	326
§ 2.	Termijnen	329
§ 3.	Notulen	330
§ 4.	(Ontwerp)protocol en met redenen omkleed advies	331
§ 5.	Opvolging	336
§ 6.	Reglement van orde	336
	HOOFDSTUK 6 – AARD EN RESULTATEN	339
	AFDELING 1 – SUBSTANTIËLE VORMVEREISTE	339
	AFDELING 2 – GEEN ABSOLUTE VERPLICHTING	342
	AFDELING 3 – GEEN BINDENDE WAARDE	343
	AFDELING 4 – VERSCHIL MET EEN COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST	347
	DEEL V – VAKBONDSACTIVITEITEN	349
	HOOFDSTUK 1 – PREROGATIEVEN VAN DE VAKORGANISATIES	351
	AFDELING 1 – OPSOMMING	351
§ 1.	Uitgangspunten	351
§ 2.	Representatieve vakorganisaties	351
A.	Betrokkenheid bij de onderhandeling en het overleg	351
B.	Verdediging van het gemeenschappelijke of individuele belang van het personeel	351
C.	Bijstaan van een individueel personeelslid	352
D.	Uithangen van berichten in de lokalen van de dienst	353
E.	Ontvangen van algemene documentatie inzake het personeelsbeheer	353
F.	Innen van ledenbijdragen tijdens de diensturen in de lokalen van de dienst	353
G.	Bijwonen van voor het personeel georganiseerde examens	354
H.	Beleggen van vergaderingen in de lokalen van de dienst	356
§ 3.	Erkende vakorganisaties	356
	AFDELING 2 – GEBIED	358
	AFDELING 3 – BEVOEGDHEID OM IN RECHTE OP TE TREDEN	358
§ 1.	Representatieve vakorganisaties	358
A.	Algemeen	358

B.	Wetgeving	359
C.	Raad van State	359
D.	Grondwettelijk Hof	361
§ 2.	Erkende vakorganisaties	362
§ 3.	Kritische bedenking	363
HOOFDSTUK 2 – PERSONEN DIE DEELNEMEN AAN DE VAKBONDSACTIVITEITEN		365
AFDELING 1 – CATEGORIEËN		365
§ 1.	Algemeen	365
§ 2.	Verantwoordelijke leiders en hun vaste gemachtigden	366
§ 3.	Vaste afgevaardigden	366
A.	Algemeen	366
B.	Terugbetalingsregeling	369
§ 4.	Overige categorieën van vakbondsafgevaardigden	372
AFDELING 2 – VAKBONDSVERLOF EN DIENSTVRIJSTELLING		372
§ 1.	Algemeen	372
§ 2.	Deelname aan werkzaamheden van de onderhandelings- en overlegcomités	373
§ 3.	Deelname aan werkzaamheden van de algemene commissies en comités	373
§ 4.	Uitoefening andere prerogatieven	375
§ 5.	Voorwaarden	375
§ 6.	Terugbetaling van kosten	378
§ 7.	Controle op het gebruik van het vakbondsverlof	379
HOOFDSTUK 3 – BEPERKINGEN AAN HET MANDAAT VAN VAKBONDSAFGEVAARDIGDE		383
HOOFDSTUK 4 – BESCHERMING VAN DE VAKBONDSAFGEVAARDIGDEN		385
AFDELING 1 – ALGEMEEN		385
§ 1.	Op basis van het vakbondsstatuut	385
§ 2.	Discriminatieverbod op grond van vakbondsovertuiging	388
AFDELING 2 – BIJZONDERE ONTSLAGBESCHERMING TEN VOORDELE VAN DE OVERHEIDSCONTRACTANTEN		389
§ 1.	Aanwijzing	389
§ 2.	Ontslagprocedure	392
§ 3.	Ter vergelijking: bijzondere ontslagbescherming bij de Belgische Spoorwegen	395
A.	Situering	395
B.	Ontslaggronden	396
C.	Beschermde periode	396
D.	Ontslag om economische of technische redenen	397
E.	Ontslag om dringende reden	398
1.	Melding van de intentie tot ontslag	398
2.	Procedure voor de voorzitter van de arbeidsrechtbank: verzoening	398
3.	Procedure voor de voorzitter van de arbeidsrechtbank: niet-verzoening	399
a.	Preliminair	399
b.	Schorsing	400
c.	Behandeling ten gronde	400
d.	Hoger beroep	402
e.	Erkenning van de dringende reden	403
F.	Onrechtmatig ontslag	404

a.	Verzoek tot re-integratie	404
b.	Geen verzoek tot re-integratie	404
c.	Weigering van het verzoek tot re-integratie	404
G.	Andere beschermingsmaatregelen	405
H.	Evaluatie	405
§ 4.	Ter vergelijking: ontslagbescherming vakbondsafgevaardigden in de private sector	406
A.	Situering	406
B.	Vergelijking met de bescherming conform het algemene vakbondsstatuut	407

DEEL VI – ORGANISATIE VAN DE SOCIALE DIENST 409

HOOFDSTUK 1 – THEORIE 411

HOOFDSTUK 2 – PRAKTIJK 413

AFDELING 1 – BETROKKENHEID VAN DE VAKORGANISATIES 413

§ 1. Federale overheidsdiensten 413

§ 2. Gemeenschaps- en gewestoverheden 415

§ 3. Provinciale en plaatselijke overheidsdiensten 417

§ 4. Politie 418

§ 5. Conclusie 419

AFDELING 2 – VARIATIE 419

§ 1. Begunstigden 419

§ 2. Aanbod 420

DEEL VII – VAKBONDSPREMIE 423

HOOFDSTUK 1 – BASISWETGEVING 425

AFDELING 1 – ALGEMENE REGELING 425

AFDELING 2 – BIJZONDERE REGELINGEN 425

AFDELING 3 – ONDERWIJS 425

HOOFDSTUK 2 – TOEPASSINGSGBIED 427

HOOFDSTUK 3 – TOEKENNINGSVOORWAARDEN 429

AFDELING 1 – HOEDANIGHEID VAN BIJDRAEBETALEND LID 429

AFDELING 2 – AANSLUITING BIJ EEN REPRESENTATIEVE VAKORGANISATIE 429

§ 1. Principe 429

§ 2. Doorverwijzing 430

§ 3. Sector onderwijs 431

HOOFDSTUK 4 – FORMALITEITEN 433

HOOFDSTUK 5 – UITBETALING 435

AFDELING 1 – BIJDAGEN TER FINANCIERING VAN DE VAKBONDSPREMIE 435

AFDELING 2 – UITBETALINGSINSTELLINGEN 437

AFDELING 3 – COMMISSIE VOOR DE VAKBONDSPREMIES 438

HOOFDSTUK 6 – BEDRAG 441

HOOFDSTUK 7 – GEOORLOOFDHEID	443
AFDELING 1 – ALGEMEEN	443
AFDELING 2 – VICIEUZE CIRKEL?	445
DEEL VIII – COLLECTIEVE ACTIE	447
HOOFDSTUK 1 – EVOLUTIE	449
HOOFDSTUK 2 – STAKINGSRECHT <i>DE LEGE LATA</i>	451
HOOFDSTUK 3 – BEPERKINGEN AAN HET RECHT OP COLLECTIEVE ACTIE	455
AFDELING 1 – ALGEMEEN	455
AFDELING 2 – WETTELIJK STAKINGSVERBOD	455
AFDELING 3 – STAKINGEN DIE AANLEIDING KUNNEN GEVEN TOT TUCHTSTRAFFEN	455
AFDELING 4 – VOORWAARDELIJK STAKINGSRECHT	457
AFDELING 5 – OPEISING	457
§ 1. Geen toepassing van de Wet Prestaties Algemeen Belang	457
§ 2. Wetgeving over de bevoorrading van het land	458
§ 3. Oneigenlijk gebruik van de Wet Prestaties Algemeen Belang	458
§ 4. Wetgeving betreffende de civiele veiligheid	459
§ 5. Wetgeving betreffende de afvalstoffen	461
HOOFDSTUK 4 – AFSPRAKEN OVER STAKING	463
HOOFDSTUK 5 – REGELINGEN VOOR SPECIFIEKE SECTOREN	465
AFDELING 1 – POLITIE	465
§ 1. Voorwaardelijk stakingsrecht	465
§ 2. Stakingsaanzegging	465
§ 3. Voorafgaande besprekingen	466
§ 4. Gevolgen	467
§ 5. Opeising	467
A. Bevoegde overheid	467
B. Afdwingbaarheid	468
C. Opdrachten en personeelsbezetting	468
1. Federale politie	468
2. Lokale politie	470
AFDELING 2 – GEZONDHEIDSECTOR	471
§ 1. Private versus publieke sector	471
§ 2. Pandemieën	472
AFDELING 3 – PENITENTIAIRE INRICHTINGEN	474
§ 1. Verleden	474
§ 2. Wet van 23 maart 2019	475
A. Regeling vanaf 1 juli 2019	475
B. Essentiële diensten	475
C. Vrije toegang voor bepaalde personen	476
D. Overleg	477
E. Minimale dienstverlening	477
F. Evaluatie	479

G. Enkele overwegingen	479
AFDELING 4 – BELGISCHE SPOORWEGEN	480
§ 1. Wetswijziging van 29 november 2017	480
§ 2. Algemeen Reglement Personeel en Sociale zaken	483
AFDELING 5 – RTBF	485
AFDELING 6 – IN EN OM DE HAVEN	487
HOOFDSTUK 6 – RECHTERLIJKE INTERVENTIE BIJ COLLECTIEF CONFLICT	489
HOOFDSTUK 7 – BEPERKING VAN HET STAKINGSRECHT?	491
HOOFDSTUK 8 – SOCIALE BEMIDDELING	493
AFDELING 1 – CONTEXTUALISERING	493
AFDELING 2 – WETGEVING	493
§ 1. Voorlopers	493
§ 2. Doorbraak	495
§ 3. Volgers	496
AFDELING 3 – TOEPASSINGSGEBIED	496
AFDELING 4 – WERKINGSKADER VAN DE SOCIAAL BEMIDDELAAR	497
AFDELING 5 – TAKEN VAN DE SOCIAAL BEMIDDELAAR	498
AFDELING 6 – VERLOOP VAN DE SOCIALE BEMIDDELING	500
§ 1. Initiatiefrecht	500
§ 2. Procedures	501
§ 3. Resultaat van de sociale bemiddeling	501
AFDELING 7 – BALANS	502
DEEL IX – BIJZONDERE REGELINGEN	505
HOOFDSTUK 1 – WETGEVENDE MACHT	507
AFDELING 1 – PRINCIPE	507
AFDELING 2 – INSpraak VAN HET PERSONEEL?	508
§ 1. Parlementen	508
A. Kamer van volksvertegenwoordigers	508
B. Senaat	509
C. Vlaams Parlement	509
§ 2. Rekenhof	512
§ 3. Vaste Comités van Toezicht op de politie- en inlichtingendiensten	513
§ 4. Grondwettelijk Hof	516
§ 5. Hoge Raad voor de Justitie	516
HOOFDSTUK 2 – STAATSVEILIGHEID	519
AFDELING 1 – TOEPASSING VAN HET ALGEMENE VAKBONDSSTATUUT?	519
§ 1. Buitendiensten	519
§ 2. Binnendiensten	519
§ 3. Kritische kanttekening	520
AFDELING 2 – VAKBONDSSTATUUT VOOR DE BUITENDIENSTEN VAN DE VEILIGHEID VAN DE STAAT	520
§ 1. Juridische basis	520
§ 2. Uitzonderingen op de onderhandelings- en overlegverplichting	520

§ 3. Onderhandelings- en overlegcomité	521
§ 4. Interferentie met andere wetgeving	523
HOOFDSTUK 3 – JUSTITIE	525
AFDELING 1 – DRAAGWIJDE VAN DE UITSLUITING UIT HET ALGEMENE VAKBONDSSTATUUT	525
§ 1. Personeel van de diensten die de rechterlijke macht terzijde staan	525
§ 2. Magistraten van de rechterlijke orde	526
§ 3. Ambtsdragers bij de Raad van State	526
§ 4. Griffiers	526
§ 5. Referendarissen en parketjuristen	527
AFDELING 2 – EIGEN REGELING GRIFFIERS, REFERENDARISSSEN EN PARKETJURISTEN	528
§ 1. Juridische basis	528
§ 2. Onderhandeling	529
§ 3. Overleg	531
§ 4. Erkenning en representativiteit	532
AFDELING 3 – MAGISTRATEN	534
§ 1. Adviesraad van de magistratuur	534
§ 2. Toepassing Welzijnswet Werknemers?	534
HOOFDSTUK 4 – KRIJGSMACHT	537
AFDELING 1 – ALGEMEEN	537
AFDELING 2 – ONDERHANDELING	537
§ 1. Principe	537
§ 2. Onderhandelingscomité	538
§ 3. Protocol	541
AFDELING 3 – OVERLEG	542
§ 1. Principe	542
§ 2. Hoog overlegcomité	542
§ 3. Basisoverlegcomités	543
§ 4. Welzijnsaangelegenheden	545
AFDELING 4 – VAKBONDEN	545
§ 1. Erkenning	545
§ 2. Representativiteit	546
AFDELING 5 – ANDERE INSTANTIES	547
§ 1. Geschillencomité	547
§ 2. Controlecommissie	547
AFDELING 6 – VAKBONDSACTIVITEITEN	548
§ 1. Prerogatieven van de vakorganisaties	548
§ 2. Personen die deelnemen aan de vakbondsactiviteiten	549
A. Categorieën	549
B. Vakbondsverlof	551
1. Vaste vakbondsafgevaardigden	551
2. Lokale vakbondsafgevaardigden	552
§ 3. Bescherming van de vakbondsafgevaardigden	552
HOOFDSTUK 5 – POLITIE	555
AFDELING 1 – JURIDISCH KADER	555
AFDELING 2 – PARALLELLISME MET HET ALGEMENE VAKBONDSSTATUUT?	556

AFDELING 3 – ONDERHANDELINGS- EN OVERLEGCOMITÉS	557
AFDELING 4 – SAMENSTELLING	558
§ 1. Voorzitter en ondervoorzitter	558
§ 2. Overheidsafvaardiging	559
§ 3. Afvaardiging van de representatieve vakorganisaties	560
AFDELING 5 – BEVOEGDHEDEN	560
§ 1. Onderhandelingsaangelegenheden	560
§ 2. Overlegaangelegenheden	561
§ 3. Initiatiefrecht	562
AFDELING 6 – ERKENDE EN REPRESENTATIEVE VAKORGANISATIES	562
§ 1. Belang van het onderscheid	562
§ 2. Erkende vakorganisaties	563
§ 3. Representatieve vakorganisaties	563
§ 4. Controle van de representativiteit	564
§ 5. Vakbondsafgevaardigden	565
HOOFDSTUK 6 – AUTONOME OVERHEIDSBEDRIJVEN	567
AFDELING 1 – DERDE WEG	567
AFDELING 2 – APART VAKBONDSSTATUUT	568
AFDELING 3 – PARITAIR COMITÉ PER OVERHEIDSBEDRIJF	569
§ 1. Principe	569
§ 2. Bevoegdheden	570
§ 3. Werking	570
§ 4. Representativiteit	571
§ 5. Grondregelingen	571
AFDELING 4 – COMITÉ OVERHEIDSBEDRIJVEN	572
§ 1. Principe	572
§ 2. Bevoegdheden	573
§ 3. Representativiteit	574
AFDELING 5 – BIJZONDERHEDEN VOOR DE BELGISCHE SPOORWEGEN	574
§ 1. Buitenbeentje	574
§ 2. Vakorganisaties	575
§ 3. Structuren	576
A. Sociale dialoog op het niveau van de Belgische Spoorwegen	577
1. Nationale Paritaire Commissie (NPC)	577
2. Sturingscomité	577
3. Nationale commissie voor de preventie en bescherming op het werk (NCPBW)	578
4. Gewestelijke paritaire commissies (GPC)	578
B. Sociale dialoog op het niveau van de vennootschap	578
1. Strategisch bedrijfscomité	578
2. Bedrijfscomités PBW	578
3. Comité PBW	579
4. Andere paritaire organen	579
HOOFDSTUK 7 – TOEPASSELIJKHEID VAN DE CAO-WET IN DE PUBLIEKE SECTOR	581
AFDELING 1 – PRINCIPIËLE NIET-TOEPASSELIJKHEID VAN DE CAO-WET IN DE PUBLIEKE SECTOR	581
§ 1. Ratio legis	581
§ 2. Mogelijkheid tot uitbreiding van het toepassingsgebied	582

A.	Uitgangspunten	582
B.	(Theoretische) consequenties	583
	AFDELING 2 – UITGESLOTEN OVERHEIDSWERKGEVERS	584
§ 1.	Omschrijving	584
A.	Algemeen	584
B.	Openbare instellingen en instellingen van openbaar nut	584
§ 2.	Privaatrechtelijke rechtsvorm als doorslaggevend criterium	587
§ 3.	Onderwijs	589
	AFDELING 3 – UITZONDERINGEN OP DE UITZONDERING	589
§ 1.	Opsomming	589
§ 2.	Achterliggende redenen	589
§ 3.	Stads- en streekvervoer	591
§ 4.	Bevoegd paritair comité	592
	HOOFDSTUK 8 – GEZONDHEIDSSECTOR	597
	AFDELING 1 – INLEIDING	597
	AFDELING 2 – JURIDISCH KADER	599
§ 1.	Structuren buiten enig juridisch kader	599
§ 2.	Wet Vakbondsstatuut en Cao-wet	599
§ 3.	Programmawet 2 januari 2001	600
	AFDELING 3 – FREQUENTIE EN LOOPTIJD	601
	AFDELING 4 – TOEPASSINGSGEBIED	604
§ 1.	Profit versus social/non-profitsector	604
§ 2.	Private versus publieke sector	607
§ 3.	Federale versus Vlaamse akkoorden	612
A.	Bevoegdheidsverdeling	612
B.	Toepassingsgebied akkoorden	621
C.	Bestuursniveau	627
	AFDELING 5 – TOTSTANDKOMING	628
§ 1.	Actoren	628
A.	Samenspel	628
B.	Bijzondere samenstelling informele structuren	629
C.	Regering	629
D.	Representatieve werknemersorganisaties	630
E.	Representatieve werkgeversorganisaties	632
§ 2.	Onderhandelingsstructuren en verloop van de onderhandelingen	637
A.	Algemeen	637
B.	Kaderakkoord	638
C.	Protocol (publieke sector)	639
D.	Uitvoering	640
1.	Algemeen	640
2.	Protocol (publieke sector)	642
3.	Collectieve arbeidsvereinkomst (private sector)	643
4.	Reglementaire initiatieven	643
5.	Voorbeeld	644
E.	Onderhandelingsstructuren	647
§ 3.	Aard en resultaten	648
A.	Substantiële vormvereiste	648

B. Geen bindende waarde	649
AFDELING 6 – INHOUD	650
AFDELING 7 – BESLUIT	654
DEEL X – ONDERWIJS ALS GEVAL APART	657
HOOFDSTUK 1 – BEVOEGDHEIDSVERDELING	659
AFDELING 1 – PROBLEEMSTELLING	659
AFDELING 2 – ZIENSWIJZE VAN HET GRONDWETTELIJK HOF	659
AFDELING 3 – VISIE VAN DE RAAD VAN STATE	662
AFDELING 4 – BESLUIT	663
AFDELING 5 – TOETSING AAN DE BELGISCHE GRONDWET	664
HOOFDSTUK 2 – STRUCTUUR VAN HET ONDERWIJS	667
AFDELING 1 – COMPLEXITEIT	667
AFDELING 2 – VLAAMSE GEMEENSCHAP	667
§ 1. Soorten onderwijs	667
§ 2. Onderwijsnetten	667
§ 3. Onderwijskoepels	667
§ 4. Schematische voorstelling	668
AFDELING 3 – FRANSE GEMEENSCHAP	669
§ 1. Soorten onderwijs	669
§ 2. Onderwijsnetten	669
§ 3. Vertegenwoordigings- en coördinatieorganen van de inrichtende machten	670
§ 4. Schematische voorstelling	670
AFDELING 4 – DUITSTALIGE GEMEENSCHAP	671
HOOFDSTUK 3 – ACTOREN	673
AFDELING 1 – OVERHEID	673
AFDELING 2 – INRICHTENDE MACHT	673
AFDELING 3 – VERTEGENWOORDIGING VAN HET PERSONEEL	676
AFDELING 4 – OVERZICHT VAN DE ACTOREN	677
HOOFDSTUK 4 – NIET-HOGER ONDERWIJS	685
AFDELING 1 – GEMEENSCHAPSONDERWIJS	685
§ 1. Toepasselijke regeling	685
A. Uitgangspunt	685
B. Vlaamse Gemeenschap	685
C. Andere gemeenschappen	686
§ 2. Particulariteiten gemeenschapsonderwijs van de Vlaamse Gemeenschap	688
A. Situering	688
B. Bijzonderheden op het vlak van de onderhandelingen	689
1. Samenstelling onderhandelingscomités	689
2. Gezamenlijke vergaderingen	690
3. Besluitvorming	691
C. Bijzonderheden op het vlak van het overleg	691
1. Bevoegdheid om te onderhandelen over overlegaanleggenheden	691
2. Overlegcomités voor het gemeenschapsonderwijs	692

§ 3. Overzicht collectieve arbeidsverhoudingen gemeenschapsonderwijs	692
AFDELING 2 – GESUBSIDIEERD OFFICIEEL ONDERWIJS	694
§ 1. Vlaamse Gemeenschap	694
A. Algemeen vakbondsstatuut	694
B. Bijzonderheden betreffende de onderhandelings- en overlegcomités	694
1. Comité C	694
2. (Afzonderlijke) bijzondere comités	695
3. Schematische voorstelling	696
C. Scholengemeenschappen	697
1. Basisonderwijs	697
a. Oprichting	697
b. Samenstelling	698
c. Representativiteit	698
d. Bevoegdheden	699
e. Besluitvorming	699
2. Secundair onderwijs	699
§ 2. Franse Gemeenschap	700
A. Algemeen vakbondsstatuut	700
B. Bijzondere regeling voor de gesubsidieerde officiële onderwijsinstellingen	700
1. Juridische basis	700
2. Toepassingsgebied	701
3. Paritaire commissies	702
a. Oprichting	702
b. Samenstelling	703
c. Representativiteit	704
d. Bevoegdheden	705
e. Besluitvorming	706
C. Aparte regeling voor het technisch personeel van de gesubsidieerde PMS-centra	708
1. Juridische basis	708
2. Toepassingsgebied	708
3. Paritaire commissies	709
a. Oprichting	709
b. Centrale Paritaire Commissie	709
c. Lokale paritaire commissies	710
§ 3. Duitstalige Gemeenschap	711
A. Algemeen vakbondsstatuut	711
B. Bijzondere regeling voor het gesubsidieerde officieel onderwijs	711
1. Juridische basis	711
2. Toepassingsgebied	711
3. Paritair comité	712
a. Oprichting	712
b. Samenstelling	712
c. Representativiteit	713
d. Bevoegdheden	713
e. Besluitvorming	713
§ 4. Overzicht collectieve arbeidsverhoudingen gesubsidieerd officieel onderwijs	713
AFDELING 3 – GESUBSIDIEERD VRIJ ONDERWIJS	717
§ 1. Vlaamse Gemeenschap	717

A.	Cao-wet	717
1.	Algemeen	717
2.	Bevoegde paritaire comités	717
B.	Bijzondere regeling voor het gesubsidieerde personeel	719
1.	Paritaire comités	719
a.	Juridische basis	719
b.	Toepassingsgebied	720
c.	Oprichting	721
d.	Samenstelling	721
e.	Representativiteit	721
f.	Bevoegdheden	722
g.	Besluitvorming	722
2.	Onderhandelingscomités	724
a.	Juridische basis	724
b.	Toepassingsgebied	724
c.	Representativiteit	724
d.	Overkoepelend onderhandelingscomité	725
e.	Lokale onderhandelingscomités	725
C.	Bijzondere regeling voor de basiseducatie	729
1.	Begrip “basiseducatie”	729
2.	Juridische basis	729
3.	Toepassingsgebied	729
4.	Representativiteit	730
5.	Vlaams Onderhandelingscomité voor de Basiseducatie	730
a.	Oprichting	730
b.	Samenstelling	730
c.	Bevoegdheden	731
d.	Resultaat van de onderhandelingen	731
e.	Bemiddeling	732
6.	Lokale onderhandelingscomités	732
a.	Oprichting en samenstelling	732
b.	Aanwijzing van de leden	733
c.	Bevoegdheden	734
d.	Resultaat van de onderhandelingen	734
e.	Bescherming van de vakbonds- en (kandidaat-)personeelsafgevaardigden	735
f.	Vergaderingen	735
§ 2.	Franse Gemeenschap	736
A.	Cao-wet	736
1.	Algemeen	736
2.	Bevoegde paritaire comités	736
B.	Bijzondere regeling voor het gesubsidieerde personeel	738
1.	Paritaire commissies	738
a.	Juridische basis	738
b.	Toepassingsgebied	739
c.	Oprichting	740
d.	Samenstelling	741
e.	Representativiteit	741
f.	Bevoegdheden	742

g.	Besluitvorming	742
h.	Gesubsidieerde vrije psycho-medisch-sociale centra	744
2.	Plaatselijke overlegorganen in het confessioneel vrij basisonderwijs	745
a.	Juridische basis	745
b.	Toepassingsgebied	745
c.	Oprichting	745
d.	Samenstelling	745
e.	Representativiteit	746
f.	Bevoegdheden	748
g.	Bescherming personeelsvertegenwoordigers	748
3.	Onderhandelingscomité voor het personeel in het gesubsidieerde vrij onderwijs	748
a.	Juridische basis	748
b.	Toepassingsgebied	748
c.	Oprichting	749
d.	Samenstelling	749
e.	Representativiteit	750
f.	Bevoegdheden	750
§ 3.	Duitstalige Gemeenschap	750
A.	Cao-wet	750
1.	Algemeen	750
2.	Bevoegde paritaire comités	750
B.	Bijzondere regeling voor het gesubsidieerde personeel	751
1.	Juridische basis	751
2.	Toepassingsgebied	752
3.	Paritair comité	752
a.	Oprichting	752
b.	Samenstelling	753
c.	Representativiteit	753
d.	Bevoegdheden	753
e.	Besluitvorming	754
§ 4.	Overzicht collectieve arbeidsverhoudingen gesubsidieerd vrij onderwijs	754
§ 5.	Andere overlegorganen	758
A.	Ondernemingsraad	758
1.	Principe	758
2.	Toepassingsgebied	758
3.	Oprichting	759
4.	Samenstelling	760
5.	Vergaderingen	761
B.	Comité voor preventie en bescherming op het werk	761
C.	Interferentie	762
1.	Algemeen	762
2.	Bijzondere regelingen	763
AFDELING 4 – ONDERWIJS IN HET BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE GEWEST		765
§ 1.	Franstalig onderwijs	765
A.	Gemeenschapsonderwijs	765
B.	Gesubsidieerd officieel onderwijs	766
C.	Gesubsidieerd vrij onderwijs	766
§ 2.	Nederlandstalig onderwijs	767

AFDELING 5 – NIET-GESUBSIDIEERD VRIJ ONDERWIJS	767
AFDELING 6 – ALGEMEEN OVERZICHT COLLECTIEVE ARBEIDSVERHOUDINGEN NIET-HOGER ONDERWIJS	767
AFDELING 7 – NETOVERSCHRIJDENDE REGELINGEN	769
§ 1. Vlaamse Gemeenschap	769
A. Gezamenlijke vergaderingen	769
B. Sectorale (sociale) programmering	770
C. Netoverschrijdende lokale comités in de scholengemeenschappen	772
1. Algemeen	772
2. Basisonderwijs	772
a. Oprichting	772
b. Samenstelling	772
c. Representativiteit	773
d. Bevoegdheden	773
e. Besluitvorming	774
3. Secundair onderwijs	774
§ 2. Franse Gemeenschap	774
A. Onderhandeling met de vertegenwoordigings- en coördinatieorganen van de inrichtende machten	774
B. (Inter)sectorale (sociale) programmering	776
HOOFDSTUK 5 – HOGER ONDERWIJS	779
AFDELING 1 – HOGESCHOLEN	779
§ 1. Vlaamse Gemeenschap	779
A. Principe	779
B. Algemeen vakbondsstatuut	779
C. Cao-wet	780
D. Bijzondere regeling	782
1. Juridische basis	782
2. Toepassingsgebied	782
a. Algemeen	782
b. Bepalingen betreffende het sociaal overleg	783
3. Representativiteit	784
4. Onderhandelingscomités	784
a. Oprichting	784
b. Samenstelling	786
c. Aanduiding personeelsafgevaardigden	786
d. Bevoegdheden	786
e. Bijzondere bescherming personeelsafgevaardigden	787
f. Toezicht	789
§ 2. Franse Gemeenschap	789
A. Algemeen vakbondsstatuut	789
B. Cao-wet	789
C. Bijzondere regeling	790
1. Juridische basis	790
2. Toepassingsgebied	790
a. Algemeen	790
b. Bepalingen betreffende het sociaal overleg	791
3. Representativiteit	792

4.	Paritaire commissies	793
a.	Analogie	793
b.	Oprichting	793
c.	Samenstelling	793
d.	Aanwijzing van de leden	794
e.	Bevoegdheden	795
f.	Besluitvorming	796
D.	Aparte regeling voor de kunsthogescholen	798
1.	Juridische basis	798
2.	Toepassingsgebied	798
a.	Algemeen	798
b.	Bepalingen betreffende het sociaal overleg	799
3.	Representativiteit	800
4.	Paritaire commissies	800
§ 3.	Duitstalige Gemeenschap	801
§ 4.	Overzicht van de collectieve arbeidsverhoudingen bij de hogescholen	802
AFDELING 2 – UNIVERSITAIR ONDERWIJS		805
§ 1.	Vlaamse Gemeenschap	805
A.	Publiekrechtelijke universiteiten	805
1.	Specificatie	805
2.	Wet Vakbondsstatuut	805
a.	Regel	805
b.	Uitzondering	806
3.	Vlaamse Codex Hoger Onderwijs	808
a.	Ontstaan	808
b.	Representativiteit	809
c.	Samenstelling	809
d.	Onderhandelingskamer voor het Universitair Ziekenhuis Gent	810
e.	Bevoegdheden	811
f.	Werking	811
g.	Resultaat van de onderhandelingen	813
4.	Afsluiter	814
B.	Privaatrechtelijke universiteiten	815
1.	Specificatie	815
2.	Cao-wet	815
a.	Uitsluitingsgrond	815
b.	Toepassing	817
c.	Bevoegde paritaire comités	821
3.	Vlaamse Codex Hoger Onderwijs	825
a.	Algemeen	825
b.	Rechtspositieregeling administratief en technisch personeel	825
c.	Rechtspositieregeling academisch personeel	826
4.	Bedrijfsorganisatiewet	826
5.	Afsluiter	828
a.	Algemeen	828
b.	Vrije Universiteit Brussel als casus	829
§ 2.	Franse Gemeenschap	829
A.	Publiekrechtelijke universiteiten	829

1.	Specificatie	829
2.	Wet Vakbondsstatuut	830
B.	Privaatrechtelijke universiteiten	830
1.	Specificatie	830
2.	Cao-wet	830
a.	Algemeen	830
b.	Bevoegde paritaire comités	831
3.	Bijzondere regeling	832
§ 3.	Overzicht van de collectieve arbeidsverhoudingen voor het universitair onderwijs	833
AFDELING 3 – GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN VOOR DE VLAAMSE UNIVERSITEITEN EN HOGESCHOLEN		836
§ 1.	Invloed van de associaties op het collectieve overleg	836
A.	Oprichting	836
B.	Medezeggenschapscomité	836
1.	Samenstelling	836
2.	Bevoegdheden	836
3.	Resultaat van de onderhandelingen	837
§ 2.	Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs	837
A.	Ontstaan	837
B.	Oprichting	838
C.	Toepassingsgebied	838
D.	Representativiteit	839
E.	Samenstelling	839
F.	Bevoegdheden	839
1.	Principes	839
2.	Sectorale (sociale) programmatie	840
G.	Resultaat van de onderhandelingen	840
H.	Bemiddeling	841
HOOFDSTUK 6 – NAAR EEN EENVORMIG VAKBONDSSTATUUT?		843
DEEL XI – VERGELIJKING MET DE PRIVÉSECTOR		845
DEEL XII – EINDEVALUATIE		855
HOOFDSTUK 1 – PLAN VAN AANPAK		857
AFDELING 1 – OOGMERK		857
AFDELING 2 – OPBOUW		857
HOOFDSTUK 2 – TECHNISCHE MANKEMENTEN		859
AFDELING 1 – OPENBARE INSTELLINGEN: WELLES NIETES		859
AFDELING 2 – SLORDIGE WETGEVING		860
AFDELING 3 – VEROUDER(EN)DE WETGEVING		861
AFDELING 4 – ORGANISATIE VAN DE SOCIALE DIENSTEN		862
AFDELING 5 – GEBREK AAN ONTSLUITING VAN DE PROTOCOLLEN		862
HOOFDSTUK 3 – STRUCTUREN		863
AFDELING 1 – GEWIJZIGDE BESTUURLIJKE CONTEXT		863
AFDELING 2 – ALGEMENE ONDERHANDELINGSCOMITÉS		863

§ 1. Comité voor de federale, de gemeenschaps- en de gewestelijke overheidsdiensten	863
§ 2. Comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten	863
A. Vrijwel lege doos?	863
B. Afdelingen	864
C. Onderafdelingen	865
§ 3. Gemeenschappelijk Comité voor alle overheidsdiensten	866
AFDELING 3 – LAGERE ONDERHANDELINGSCOMITÉS	867
§ 1. Sectorcomités	867
§ 2. (Afzonderlijke) bijzondere comités	869
AFDELING 4 – OVERLEGCOMITÉS	869
§ 1. Hoge overlegcomités	869
§ 2. Basisoverlegcomités	869
§ 3. Speciale overlegcomités	870
AFDELING 5 – GEMEENSCHAPPELIJKE VERGADERINGEN	870
HOOFDSTUK 4 – SOCIALE “PARTNERS”	871
AFDELING 1 – ALGEMEEN	871
§ 1. Geen paritaire samenstelling	871
§ 2. Nood aan tripartiet sociaal overleg?	871
AFDELING 2 – OVERHEID	872
§ 1. Voorzitterschap	872
§ 2. Leden van rechtswege	872
§ 3. Vertegenwoordigers in Comité C1	873
§ 4. Overlegcomités	874
AFDELING 3 – VAKBONDEN	874
§ 1. Representativiteit als achillespees	874
A. Liberté, égalité et fraternité?	874
B. Belang	876
§ 2. Sociale verkiezingen als alternatief?	877
§ 3. Bevoegdheid om in rechte op te treden: de wereld op zijn kop?	877
HOOFDSTUK 5 – BEVOEGDHEDEN	879
AFDELING 1 – VEEL GEBLAAT, TE WEINIG WOL?	879
§ 1. Vormvereiste	879
§ 2. Beperkende invulling	879
§ 3. Niet-bindende “akkoorden”	880
AFDELING 2 – PAPIEREN REGELS	880
§ 1. Intersectorale sociale programmatie	880
§ 2. Transpositie van algemeen bindend verklaarde cao’s van de NAR	881
§ 3. Minimale rechten	881
AFDELING 3 – ONDERHANDELING VERSUS OVERLEG	882
HOOFDSTUK 6 – PUBLIEKE SECTOR ALS “VERGETEN” SECTOR	885
AFDELING 1 – PRIVÉSECTOR “BOVEN”	885
AFDELING 2 – CONCRETE VOORBEELDEN	885
§ 1. Welzijnswetgeving	885
A. Comités voor preventie en bescherming op het werk	885
B. Andere toepassingsproblemen	886

§ 2. Arbeidsreglementenwet	886
§ 3. Arbeidswet	887
HOOFDSTUK 7 – WILDGROEI AAN “APARTE” REGELINGEN	889
AFDELING 1 – ALGEMEEN VAKBONDSSTATUUT	889
AFDELING 2 – AFWIJKENDE REGELINGEN	889
§ 1. Algemeen	889
§ 2. Wetgevende macht	890
§ 3. Staatsveiligheid	891
§ 4. Justitie	891
§ 5. Krijgsmacht	892
§ 6. Politie	892
§ 7. Autonome overheidsbedrijven	892
AFDELING 3 – CONSEQUENTIES	893
AFDELING 4 – GEZONDHEIDSECTOR ALS CULMINATIEPUNT	893
HOOFDSTUK 8 – IMBROGLIO IN DE SECTOR ONDERWIJS	895
AFDELING 1 – BEVOEGDHEIDSKWESTIE	895
AFDELING 2 – QUEL MENAGE À TROIS?	895
AFDELING 3 – WEL OF GEEN BIJZONDERE REGELINGEN IN HET NIET-HOGER ONDERWIJS	896
§ 1. Gemeenschapsonderwijs: anders en beter?	896
§ 2. Gesubsidieerd officieel onderwijs: fragmentatie alom	897
§ 3. Gesubsidieerd vrij onderwijs: het ene paritair comité is het andere niet ...	897
§ 4. Netoverschrijdende constructies	898
AFDELING 4 – HOGER ONDERWIJS: VERSCHILLENDE BELEIDSLIJNEN	899
§ 1. Hogescholen op de wip	899
A. Kakofonie op zijn Vlaams?	899
B. Logica langs Franstalige kant?	900
§ 2. Geen universele regeling voor de universiteiten	900
A. Verzuiling in Vlaanderen?	900
B. Doet de Franse Gemeenschap het beter?	901
AFDELING 5 – BINDING VAN AKKOORDEN?	902
A. Twee snelheden	902
B. Goede voornemens aan Vlaamse kant	902
C. Algemeenbindendverklaring door de Franse Gemeenschapsregering	903
AFDELING 6 – NAAR EEN (MEER) EENVORMIGE EIGEN REGELING VOOR HET ONDERWIJS?	904
HOOFDSTUK 9 – EENZIJDIGHEID BOVEN WEDERKERIGHEID	905
AFDELING 1 – STAND VAN ZAKEN	905
AFDELING 2 – TOENEMENDE CONTRACTUELE TEWERKSTELLING	905
§ 1. Theorie versus praktijk	905
§ 2. Contractanten als tweederangspersoneelsleden	907
A. Tussen kaai en schip	907
B. Gebrekkige bijzondere ontslagbescherming	907
AFDELING 3 – CESUUR NAARGELANG VAN DE RECHTSVORM	908
AFDELING 4 – INTERFERENTIE MET DE CAO-WET	909
HOOFDSTUK 10 – COLLECTIEVE (RE)ACTIE ALS TOEMAATJE	911
AFDELING 1 – ZOETJE “ONGEREGELD”	911

AFDELING 2 – AMATEURISME TROEF	911
AFDELING 3 – NAAR EEN STAKINGSWET?	912
§ 1. Beter iets dan niets?	912
§ 2. Wet Prestaties Algemeen Belang voor de publieke sector	912
§ 3. Onafhankelijk korps van sociaal bemiddelaars	912
§ 4. Hernationalisering van de regelgeving?	912
§ 5. In der Beschränkung	913
HOOFDSTUK 11 – EVALUATIE NA DE EINDEVALUATIE IN TIEN STELLINGEN	915
SELECTIEVE BIBLIOGRAFIE	921
HOOFDSTUK 1 – RONDZENDBRIEVEN EN VERGELIJKBARE DOCUMENTEN	923
AFDELING 1 – RONDZENDBRIEVEN	923
AFDELING 2 – VERGELIJKBARE DOCUMENTEN	926
HOOFDSTUK 2 – RECHTSPRAAK	927
AFDELING 1 – ARBITRAGEHOF EN GRONDWETTELIJK HOF	927
AFDELING 2 – HOF VAN CASSATIE	930
AFDELING 3 – RAAD VAN STATE	931
HOOFDSTUK 3 – BOEKEN	947
HOOFDSTUK 4 – BIJDRAGEN IN BOEKEN	955
HOOFDSTUK 5 – TIJDSCHRIFTARTIKELEN	965
HOOFDSTUK 6 – ONDERZOEKSRAPPORTEN	977
HOOFDSTUK 7 – WEBSITES	979
AFDELING 1 – PARLEMENTAIRE VOORBEREIDING	979
AFDELING 2 – RECHTSPRAAK	979
AFDELING 3 – FEDERAAL	979
AFDELING 4 – GEMEENSCHAPPEN EN GEWESTEN	980
§ 1. Vlaamse Gemeenschap en Vlaams Gewest	980
§ 2. Andere gemeenschappen en gewesten	980
AFDELING 5 – INTERNATIONAAL EN SUPRANATIONAAL	980
AFDELING 6 – ONDERWIJS	980
AFDELING 7 – WERKGEVERSORGANISATIES	981
§ 1. Provinciaal niveau	981
§ 2. Plaatselijk niveau	981
AFDELING 8 – WERKNEMERSORGANISATIES	981
§ 1. Traditionele werknemersorganisaties	981
§ 2. Andere werknemersorganisaties	981
BIJLAGEN	983
BIJLAGE 1 – VLAAMSE OVERHEIDSDIENSTEN – SECTORCOMITÉ XVIII – VLAAMS PERSONEELSSTATUUT	985
BIJLAGE 2 – PERSONEELSSTERKTE PER SECTORCOMITÉ – TOESTAND OP 30 SEPTEMBER 2018	989

LIJST VAN TABELLEN

Tabel 1 – Ambtenaren versus contractanten – Federale overheid (2019)	80
Tabel 2 – Ambtenaren versus contractanten – Gemeenschaps- en gewestoverheden (2019)	81
Tabel 3 – Ambtenaren versus contractanten – Provinciale en plaatselijke overheden (2019)	82
Tabel 4 – Ambtenaren versus contractanten – Lokale overheden – Brussels Hoofdstedelijk Gewest (2019)	83
Tabel 5 – Ambtenaren versus contractanten – Lokale overheden – Vlaams Gewest (2019)	84
Tabel 6 – Ambtenaren versus contractanten – Lokale overheden – Waals Gewest (2019)	85
Tabel 7 – Toepasselijke regeling inzake de collectieve arbeidsverhoudingen bij de verzelfstandigde entiteiten bij de Vlaamse overheid	101
Tabel 8 – Toepasselijke regeling inzake de collectieve arbeidsverhoudingen bij de verzelfstandigde entiteiten op het Vlaamse lokale niveau	108
Tabel 9 – Toepasselijke regeling inzake de collectieve arbeidsverhoudingen bij de verzelfstandigde entiteiten op het Brusselse lokale niveau	111
Tabel 10 – Toepasselijke regeling inzake de collectieve arbeidsverhoudingen bij de lokale verzelfstandigde entiteiten in het Waalse Gewest	115
Tabel 11 – Sectorcomités	124
Tabel 12 – Representatieve vakorganisaties in de sectorcomités	211
Tabel 13 – Equivalent van de algemeen bindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomsten van de Nationale Arbeidsraad in de regelgeving voor het (contractueel) overheidspersoneel	250
Tabel 14 – Gebrek aan afwijkingsmogelijkheden voor overheidswerkgevers die onder de toepassing van de Arbeidswet vallen	314
Tabel 15 – Bevoegd onderhandelingscomité in het raam van de Wet Aanvullende Pensioenen	323
Tabel 16 – Maximum aantal beschermde overheidscontractanten	391
Tabel 17 – Aantal sociale bemiddelingen in de publieke sector (2014-2017)	502
Tabel 18 – Bevoegd paritair comité voor de overheidswerkgevers die onder de Cao-wet vallen	594
Tabel 19 – Bevoegd paritair comité voor de Vlaamse privaatrechtelijke EVA's	595
Tabel 20 – Toepassingsgebied VIA-akkoorden en federale sociale akkoorden volgens de aard van de werkgever	611

Tabel 21 – Bevoegdheidsverdeling – Gezondheidsbeleid	613
Tabel 22 – Bevoegdheidsverdeling – Bijstand aan personen	617
Tabel 23 – VIA-sectoren anno 2021	622
Tabel 24 – Federale gezondheidssectoren anno 2021	626
Tabel 25 – Representatieve werknemersorganisaties – VIA-akkoorden	631
Tabel 26 – Representatieve werknemersorganisaties – Federale sociale akkoorden	632
Tabel 27 – Representatieve werkgeversorganisaties – VIA-akkoorden	634
Tabel 28 – Representatieve werkgeversorganisaties – Federale sociale akkoorden	636
Tabel 29 – Overzicht maatregelen VIA-akkoorden	651
Tabel 30 – Overzicht maatregelen federale sociale akkoorden publieke sector	652
Tabel 31 – Overzicht maatregelen federale sociale akkoorden private sector	653
Tabel 32 – Inrichtende macht per gemeenschap en per onderwijsnet	674
Tabel 33 – Actoren in het niet-hoger onderwijs	678
Tabel 34 – Collectieve arbeidsverhoudingen – Gemeenschapsonderwijs	693
Tabel 35 – Collectieve arbeidsverhoudingen – Gesubsidieerd officieel onderwijs	714
Tabel 36 – Samenstelling personeelsafvaardiging lokale onderhandelingscomités	733
Tabel 37 – Collectieve arbeidsverhoudingen – Gesubsidieerd vrij onderwijs	755
Tabel 38 – Collectieve arbeidsverhoudingen – Hogescholen – Vlaamse Gemeenschap	803
Tabel 39 – Collectieve arbeidsverhoudingen – Hogescholen – Franse Gemeenschap	804
Tabel 40 – Collectieve arbeidsverhoudingen – Universitair onderwijs	834
Tabel 41 – Collectieve arbeidsverhoudingen – Bevoegd paritair (sub)comité in het vrij onderwijs	835
Tabel 42 – Collectieve arbeidsverhoudingen – Vergelijking tussen de publieke en de particuliere sector	847
Tabel 43 – Totaal aantal personeelsleden per sectorcomité (30 september 2018)	868
Tabel 44 – Totaal aantal ambtenaren versus contractanten per sectorcomité (30 september 2018)	906

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1 – Overzicht van de onderhandelingscomités	143
Figuur 2 – Overzicht van de overlegcomités	145
Figuur 3 – Schematische voorstelling geldigheidsduur – VIA-akkoorden	603
Figuur 4 – Schematische voorstelling geldigheidsduur – Federale sociale akkoorden	603
Figuur 5 – Onderhandelingsstructuren – VIA-akkoorden	647
Figuur 6 – Onderhandelingsstructuren – Federale sociale akkoorden	648
Figuur 7 – Onderwijsstructuur in de Vlaamse Gemeenschap	669
Figuur 8 – Onderwijsstructuur in de Franse Gemeenschap	670
Figuur 9 – Onderwijsstructuur in de Duitstalige Gemeenschap	671
Figuur 10 – Onderhandelingscomités voor het onderwijs – Algemeen vakbondsstatuut	697
Figuur 11 – Collectieve arbeidsverhoudingen – Niet-hoger onderwijs – Vlaamse Gemeenschap	768
Figuur 12 – Collectieve arbeidsverhoudingen – Niet-hoger onderwijs – Franse Gemeenschap	768
Figuur 13 – Collectieve arbeidsverhoudingen – Niet-hoger onderwijs – Duitstalige Gemeenschap	769